

INSPRAAKREACTIE

Van: Stichting I-VEE
Aan: Ministerie LNV
Datum: March 23, 2023
Onderwerp: Wetsvoorstel tot wijziging omgevingswaarde stikstofdepositie 2030 en vergunningplicht o.a. intern salderen

Dames, Heren,

Namens de Stichting I-VEE ontvangt u deze inspraakreactie.

Technische oplossingen en innovatie

Stichting I-VEE staat voor Innovatie Veehouderij Emissie Expertise. Deze stichting ontwikkelt, bundelt en ontsluit kennis over een emissievrije en klimaat-neutrale veehouderij. De Stichting I-VEE heeft tot doel bij te dragen aan een emissievrije landbouw.

Vanuit haar doelstelling roept de Stichting de overheid/ het ministerie van LNV op technische oplossingen en innovaties als een belangrijk instrument in de wet- en regelgeving op te nemen. Daarbij ziet de Stichting het belang van borgen van de werking van systemen. Hiertoe ziet de Stichting twee routes:

1. Continue monitoring voor bedrijven met een bovengemiddeld risico op het veroorzaken van hogere deposities dan toegestaan die door het toepassen van emissie-reducerende technieken al dan niet in combinatie met managementmaatregelen;
2. Gebruik van forfaitaire normen voor emissie-arme huisvestingssystemen met een veiligheidsmarge van 10% voor risico-arme, relatief weinig belastende bedrijven.

In de memorie van toelichting wordt erover gesproken om in 2023 innovatie te stimuleren. De Stichting constateert echter dat belangrijke ondersteuningsregelingen zoals de Sbv regeling (brongerichte aanpak emissies) zijn stilgelegd. Dit frustreert de beoogde innovatie. De Stichting roept de minister op innovatie duurzaam te stimuleren (dus ook na 2023) omdat succesvolle innovaties ontwikkelings- en onderzoek tijd vergt.

Latente ruimte

In tegenstelling tot bedrijven in de intensieve veehouderij, kennen melkveehouderijen een geleidelijk groeiscenario. Bedrijven investeren in emissie-arme huisvesting in combinatie met een geleidelijke groei in het aantal dieren. Door de aankoop van fosfaatrechten ontstaat mileuwinst; elders vervalt de houderij in veelal “traditionele” stallen met een hogere emissie, en bij vervreemding vervalt een hoeveelheid fosfaatrechten (afromen). De geleidelijke groei vindt plaats in de zogenoemde “latente” ruimte welke is ontstaan door intern resp. Extern salderen.

De stelling dat ingebruikname van latente ruimte leidt tot extra stikstofuitstoot en -depositie is, zoals hierboven geschetst, is in elk geval voor de emissie van ammoniak onjuist. De latente ruimte is daarnaast ontstaan door eerdere bedrijfsontwikkeling waarbij emissie van ammoniak is gereduceerd, via externe- danwel via interne saldering. Het in gebruik nemen van latente ruimte leidt tot afname van emissie van bedrijven waarvan

WAAR KENNIS GROEIT

Stichting I-VEE
Hondsbosserdijk 5
5575 XE Luyksgestel
office@i-vee.nl
+31 (0) 85 3019700

productierechten (fosfaatrechten, pluimveerechten etc.) worden vervreemd én worden afgeroomd bij vervreemding. De Stichting adviseert het Ministerie de stelling op dit punt te nuanceren.

Innemen van de latente ruimte in gerealiseerde bedrijfsgebouwen zou ervoor zorgen dat bedrijfsontwikkeling in de melkveehouderij tot stilstand komt. En daarmee wordt een averechts effect bereikt: oude stallen blijven in gebruik waardoor bovengenoemde geleidelijke emissiebeperking niet tot stand komt. Het stimuleert grote bedrijfsontwikkelingsstappen en daarmee meer dan gemiddelde schaalvergroting van individuele bedrijven. Immers, alleen grote bedrijven kunnen zich grote stappen veroorloven. Het gemiddelde melkveebedrijf komt stil te staan in de bedrijfsontwikkeling. Dit remt in de ogen van de Stichting het realiseren van emissiedoelen.

Tot slot

Tot slot roept de Stichting I-VEE de minister op technische oplossingen, innovatie en managementmaatregelen verregaand te stimuleren om Nederland als internationaal gidsland voor duurzame landbouw op de kaart te houden.